

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Правознавство»

Ступінь освіти	бакалавр
Освітня програма	Соціальна антропологія
Кількість кредитів ЄКТС	3
Тривалість викладання Заняття:	5-й семестр (10 чверть) лекції 2 години на тиждень семінари 2 години на тиждень
Мова викладання Кафедра, що викладає	Українська, Цивільного, господарського та екологічного права

Інформація про викладачів:

Викладач	Персональна сторінка	Е-пошта:
Пушкіна Олена Вікторівна, професор	https://cgp.nmu.org.ua/ua/zavydovach/zav_kaf.php	Pushkina.O.V@nmu.one

1. Анотація до курсу

Вивчення курсу «Правознавство» дозволяє сформувати у здобувачів системи знань з основ теорії держави і права та провідних галузей національного права України (конституційного, адміністративного, цивільного, трудового, кримінального тощо).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – ознайомлення здобувачів вищої освіти з актуальною правовою системою України, дати можливість захищати свої права та свободи.

Процес побудови правової держави та громадянського суспільства в Україні, насамперед, передбачає необхідність формування нового, вищого рівня правової свідомості та правової культури. Великого значення набувають правове виховання і правова освіта, адже без глибоких знань права та законодавства, прав, свобод та обов'язків людини і громадянина еволюційний розвиток жодного суспільства не відбувається, а тому зростає роль викладання навчальної дисципліни «Правознавство» для студентів підготовки бакалаврів.

Вивчення дисципліни «Правознавство» особливої актуальності набуває з огляду та проведення правової реформи, в процесі якої планується прийняття багатьох нових законів, створення ефективної національної правової системи, що дасть змогу інтегруватися в Європейське правове поле, сформувати ефективні інститути громадянського суспільства та побудувати дійсно демократичну соціально-правову державу.

Завдання курсу:

- 1) розуміти зміст та особливості сучасних проблем правового регулювання в державі;
- 2) оволодіти термінологією у правничій сфері;
- 3) засвоїти основні правові механізми вирішення правових проблем теоретичного та прикладного характеру.

3. Результати навчання

використовувати державну мову й правничу термінологію у професійній діяльності
аналізувати з позиції права складові суспільних відносин
використовувати отримані знання під час прийняття рішень з питань застосування заходів юридичної відповідальності за порушення вимог законодавства
оперативно орієнтуватися і знаходити необхідні нормативно-правові акти для вирішення практичних питань
відстоювати та захищати права, свободи і законні інтереси учасників правовідносин

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ	
1. Основи конституційного ладу України	1. Поняття конституційного права України, його предмет та методи. Конституційно-правові норми та конституційно-правові інститути 2. Конституція як Основний закон суспільства та держави 3. Загальні засади конституційного ладу України 4. Конституційно-правовий статус людини та громадянина в Україні
2. Основи адміністративного права та процесу	1. Поняття, предмет, метод і структура адміністративного права України 2. Норми та джерела адміністративного права, адміністративно-правові відносини 3. Поняття і сутність державного управління та його співвідношення з виконавчою владою 4. Адміністративно-деліктне право 5. Адміністративні стягнення та інші заходи адміністративної відповідальності
3. Трудове право України	1. Поняття трудового права та трудових правовідносин 2. Трудовий договір 3. Поняття і види робочого часу і часу відпочинку 4. Заробітна плата 5. Трудова дисципліна і відповідальність працівників
4. Цивільне право та процес	1. Поняття, принципи, функції і система цивільного права України 2. Цивільні правовідносини: поняття, склад, види, підстави їх виникнення, зміни та припинення 3. Суб'єкти цивільних правовідносин 4. Об'єкти цивільних правовідносин 5. Поняття і форми права власності в Україні. Суб'єкти права власності та захист їх прав 6. Цивільно-правові договори 7. Загальна характеристика спадкування. Види спадкування 8. Цивільно-правова відповідальність
5. Сімейне право	1. Поняття, принципи, функції і система сімейного права України 2. Сімейні правовідносини: поняття, склад, види, підстави їх виникнення, зміни та припинення 3. Шлюб. Майнові та немайнові відносини в сімейному праві
6. Господарське право	1. Поняття, принципи, функції і система господарського права України

2. Господарські правовідносин: поняття, склад, види, підстави їх виникнення, зміни та припинення 3. Суб'єкти правовідносин та об'єкти господарських правовідносин 4. Господарсько-правові договори 8. Господарсько-правова відповідальність
7. Кримінальне право та процес 1. Поняття, предмет, метод та система кримінального права 2. Кримінальна відповідальність 3. Поняття неосудності та її критерії, обмежена осудність 4. Стадії кримінального правопорушення 5. Покарання та його види

Семінарські заняття відповідно до тем прочитаних лекцій
Основи конституційного ладу України
Основи адміністративного права та процесу
Трудове право України Цивільне право та процес
Сімейне право Господарське право.
Кримінальне право та процес

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Спеціально обладнана проектором аудиторія для проведення лекційних та семінарських занять.

Для навчання необхідно мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс 365.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	Незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	Засоби діагностики	Процедури	засоби діагностики	процедури
Лекції	Контрольні завдання за кожною темою	Виконання завдань під час лекцій	диф.залік	визначення середньозваженого результату поточних контролів; надання відповідей під час заліку
Семінари	Контрольні завдання за кожною темою	Виконання завдань під час семінарських занять		
	або індивідуальні завдання	Виконання завдань під час самостійної роботи		

6.3. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за роботу на семінарських заняттях (оцінюється 5 занять, участь у занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 10 балів). Отримані бали на семінарських заняттях та бали за самостійну роботу (максимально 20 балів) додаються до оцінки з підсумкової (тестової) роботи в кінці семестру (30 балів) та є підсумковою оцінкою за вивчення навчальною дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Диференційований залік відбувається у письмовій формі, складається з 20 тестових запитань. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 5 балів. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100

6.4. Критерії оцінювання за роботу на семінарських заняттях:

5 семінарських занять оцінюються максимально у 10 балів кожне, причому:

10 балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури;

8 бали – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу;
6 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії;
4 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;
2 бали – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;
0 балів – відсутність відповіді.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність студентів є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі) <https://inlnk.ru/xvgy> .

У разі порушення студентом академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Студенти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком студента є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Правознавство» (<https://do.nmu.org.ua/enrol/index.php?id=3499>)

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для студентів денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в

університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності студент має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо студент захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Студентам, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших студентів, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність або в період епідемій) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за графіком, погодженим з викладачем.

7.5. Бонуси. Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.6. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії студентам буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Правознавство».

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. (із змінами і доповненнями).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. (Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – Додаток до № 51, ст. 1122. із змінами і доповненнями).
3. Цивільний кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 40-44, ст. 356. Із змінами і доповненнями).
4. Сімейний Кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2009. - № 21-22, ст. 135. Із змінами і доповненнями).
5. Кодекс законів про працю України. (Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1971. – Додаток до № 50, ст. 375. Із змінами і доповненнями).
6. Кримінальний Кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 25-26, ст. 131. Із змінами і доповненнями).

Допоміжна

1. Правознавство: Підручник /За відп. ред. О.В. Дзери. – 10-е вид., перероб. і допов. - К.: Юрінком Інтер, 2019. – 848 с.

2. Правознавство: Навч. посіб. /С.В. Дрожжина, О.О. Одінцева, В.О. Кондратьєв та ін.; За ред. С.В. Дрожжиної. – К.: Знання, 2018. – 350 с. (Вища освіта ХХІ століття)
3. Правознавство: навч. посіб. /В.М. Олуйко, Р.І. Кондратьєв, Р.О. Стефанчук та ін.; за ред. Р.І. Кондратьєва. – К.: Вид. Дім «Ін Юре», 2018. – 488 с.
4. Основи держави і права України: Підручник /За ред. проф. В.Л. Ортинського, проф. В.К. Гришука, М.А. Мацька. – К.: Знання, 2018. – 583 с.
5. Семарак О.С., Семарак І.О. Основи правознавства: Навч. посіб. - К.: Знання, 2018, - 480 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
6. Копейчиков В.В. Теорія держави і права. К.: «Юрінком-Інтер», 2017.
7. Скакун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підручник. - Харків: Еспада, 2017. – 776 с.
8. Конституційне право України: Підручник /О.Ф. Фрицький. – 3-є вид., перероб. і доп. - К., «Юрінком Інтер», 2016. – 512 с.
9. Шляхтун П.П. Конституційне право України: Підручник. - К.: Освіта України, КНТ, 2018 – 592 с.
10. Адміністративне право: Навч. пос. /О.І. Остапенко, З.Р. Кісіль, М.В. Ковалів, Р.В. Кісіль. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2018. – 536 с.
11. Адміністративне право України: Підручник /Ю.П. Битяк, В.М.Паращук, О.В.Дьяченко та ін.; За ред.. Ю.П. Битяка. – К., «Юрінком Інтер», 2016. – 544с.
12. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У 2 т. /За заг. ред. Я.М. Шевченко. – Вид. 2-ге, доп. І перероб. - К.: Видавничий Дім «Ін Юре» 2016. – Т. 1. Загальна частина. – 696 с.
13. Сімейне право України: Навчальний посібник /За ред. Є.О. Харитонова. – К.: Істина, 2018. – 200 с.
14. Сімейні правовідносини. Законодавство. Позовні заяви. - К., «Юрінком Інтер», 2016. – 320 с.
15. Бойко М.Д. Трудове право України: Навчальний посібник. – Вид.2-ге доповн. і перероб., - К.: Атіка, 2018. – 316 с.
16. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник. – 5-те вид., перероб. І доп. - К.: Знання, 2018. – 860 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
17. Щербина В.І. Трудове право України: Підручник /За ред. В.С. Венедиктова. – К.: Істина, 2017. – 384 с.
18. Кримінальне право України. Особлива частина: Підручник /За ред.. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тація. – 2-е вид., перероб. І доп. – К., 2017. – 544 с.
19. Кримінальне право України. Загальна частина: Схеми. Таблиці. Визначення: Навч. Посібник /За ред. Є.В. Фесенка. – К., 2017. – 272 с.
20. Бараннік Р.В. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України. Навчальний посібник. – К.: Дакор, КНТ, 2018. – 348 с.

21. Мельник М.І. «Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність». - К.: «Атіка», 2019. – 576 с.
22. Правоохоронна та судова система України: збірник нормативно-правових актів: Довідкове видання /Упорядник Ковальчук Є.О. – Харків: вид-во «Бурун Книга», 2018. – 352 с.
23. Вольфрам Ребок Энергетическое право Украины. Краткое руководство. Киев, Arzinger, 2017. – 67 с.
24. Гелетуха Г. Г. Европа сделала ставку на биомассу / Г. Г. Гелетуха, А. В. Морозова // Коммунальное хозяйство. – 2007. – № 4. – С. 25–27.
25. Кишко О. Б. Щодо визначення поняття «поновлювані джерела енергії» в природоресурсовому законодавстві України / О. Б. Кишко // Держава і право: зб. наук. праць. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2017. – Вип. 38. – С. 542–545.
26. Кишко-Єрлі О. Б. Правові підстави використання поновлюваних джерел енергії як різновиду природних ресурсів / О. Б. Кишко-Єрлі // Держава і право: зб. наук. праць. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2018. – Вип. 41. – С. 485–490.
27. Краснова М.В. Компенсація шкоди за екологічним законодавством України (теоретико - правові аспекти): монографія / М.В. Краснова.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2018.-439 с.
28. Матвеева В.Г., Зенюк Л.А. Перспективы совершенствования нормативно-правового регулирования ядерной и радиационной безопасности // Энергетическое право.- 2016.- № 2.- С.15-22.
29. Земельне право України: Підручник / За ред. О.О. Погрібного та І.І. Каракаша. - Вид. 2, перероб. і доп. - К.: Істина, 2017. - 600с.
30. Транспортне право України : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М.Л. Шелухін, О.І. Антонюк, В.О. Вишневецька та ін. ; за ред. М.Л. Шелухіна. - К.: Вид. Дім. «Ін Юре», 2018. - 896 с.
31. Міжнародне економічне право: Підручник - Чубарєв В.Л.(Київ, Юрінком Інтер, 2017)
32. Муравйов В.І., Федорова А.Л. Курс лекцій з питань законотворчості / За ред. Копиленка О.Л., Богачової О.В. – К.: МП Леся, 2016. - 456 с.
33. Матвієнко В.М., Головченко В.І. Дипломатична історія України (1923-1993 роки): навчальний посібник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. – 239 с.
34. Шнирков О.І., Заблоцька Р.О. Міжнародні економічні відносини: конспект лекцій. 3-тє вид. – Дніпропетровськ, 2018. – 256 с.
35. Основи інформаційної безпеки держави: Навчальний посібник / Гондюл В.П., Рижков М.М, Андрєєва О.М., Піпченко Н.О., Степко О.М. – К.: ІМВ, 2018. – 250 с.
36. Інформаційне забезпечення прогностно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах: Навчальний посібник / Рижков М.М., Бойчук С.І., Белоусова Н.Б. – К.: ІМВ, 2015. – 202 с.

Електронні ресурси:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a#Find>
<http://court.gov.ua/>
<http://reyestr.court.gov.ua/>
<http://zem.ua/ru/>
<https://kap.minjust.gov.ua/>
<http://ddr.minjust.gov.ua/uk/>
<http://antiraider.ua/>
<http://www.dsiu.gov.ua/>
<http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
<http://www.kadrovik.ua/>
<http://ukrmediation.com.ua/ua/>
<https://prozorro.gov.ua/>
trade.informjust.ua
<https://setam.net.ua/>